

HAND IN HAND
SWEDEN

HAND IN HAND SWEDEN

EFFEKTRAPPORT 2021

Föreningen Hand in Hand Sweden, organisationsnummer:	814000-8643
Totala gåvor och bidrag 2021:	70,2 miljoner kronor
Totala insamlings- och administrationskostnader 2021:	8,7 miljoner kronor
Totala ändamålskostnader 2021:	58,3 miljoner kronor

Hand in Hand arbetar med organisering i självhjälpsgrupper och entreprenörskap, som en effektiv, långsiktig och hållbar metod för att bekämpa fattigdom.

I projektet *Environment as Business* utbildas deltagarna i avfallshantering och entreprenörskap – en kombination som ger dem verktyg att skaffa sig en stabil inkomst, samtidigt som livsmiljön förbättras.

För första gången sedan 1998 ökar nu antalet människor som lever i fattigdom som en följd av pandemin, klimatförändringar och naturkatastrofer, politisk polarisering och fortsatta konflikter i världen. Enligt den Internationella arbetsorganisationen, ILO, har de cirka 1,6 miljarder människor som arbetar i den informella ekonomin drabbats hårdast av pandemin och dess konsekvenser då deras inkomster är osäkra och socialt skyddsnät saknas. Särskilt svåra har konsekvenserna varit för kvinnor och unga. Många småskaliga entreprenörer har trillat tillbaka i fattigdom, och många kämpar för att kunna bygga upp sina verksamheter igen medan andra, med stöd av Hand in Hand, ställt om sina verksamheter och klarat krisen bättre.

När vi nu återigen reflekterar över året som gått kan vi konstatera att vi trots en tuff start ändå lyckats hitta sätt att driva verksamheten framåt. En avgörande faktor har varit närheten till de människor vi stöttar. Med örat ständigt mot marken, nyfiket och respektfullt lyssnande till entreprenörerna, har vi snabbt kunnat ställa upp men också ställa om när så varit nödvändigt.

De senaste årens utmaningar till trots så har Hand in Hand sedan vi etablerades bidragit till att mer än fem miljoner jobb genererats. Vi vet att småföretagarna har fått med sig kunskap, stolthet och en stärkt förmåga att påverka sin levnadssituation. En utvärdering av Programmet *Socio-Economic and Civic Empowerment: a Human Rights Based Approach to Development* som genomfördes i Indien och Kenya visade hur deltagande kvinnor förbättrat sin försörjning och ökat sina inkomster. Det finns tydliga exempel på hur kvinnors egenmakt har stärkts, dels genom ökad handlingskraft, dels genom bättre tillgång till skydd och offentliga sociala tjänster. Genom självhjälpsgrupperna har deltagarnas organiseringsförmåga förbättrats. Och ännu bättre effekt får våra insatser när vi nu allt oftare samarbetar med andra aktörer.

De allra flesta människor både kan och vill försörja sig och sina familjer, leva värdiga liv och bidra till ett gott samhälle. Det är Hand in Hands uppdrag att göra detta möjligt.

Stina Götbrink, *Generalsekreterare*
Hand in Hand Sweden

Hand in Hand Swedens verksamhet

Hand in Hand Sweden är en ideell förening, registrerad i Sverige 1991. I syfte att bekämpa fattigdomen i världen på ett långsiktigt hållbart sätt, verkar vi genom våra partnerorganisationer där lokal personal implementerar våra program. Hand in Hand-nätverket består av Hand in Hand Sweden, Hand in Hand International (UK), Hand in Hand Eastern Africa (Kenya och Tanzania), Hand in Hand Zimbabwe, Hand in Hand India, Hand in Hand Afghanistan samt Hand in Hand Cambodia.¹

Vision, mission och mål

Hand in Hand Swedens vision är en värld utan fattigdom. Vårt långsiktiga mål är att bidra till att skapa 10 miljoner jobb och på så sätt bidra till att minska fattigdomen och förbättra levnadsvillkoren för 50 miljoner människor.

Vi arbetar med mobilisering i självhjälpsgrupper och entreprenörskap som ett effektivt, långsiktigt och hållbart sätt att bekämpa fattigdom. Vår utgångspunkt är att de flesta människor har en önskan och en förmåga att utvecklas och ta ansvar för sin livssituation. När individer kommer samman, får tillgång till rätt verktyg och stöd kan de förbättra sina försörjningsmöjligheter, artikulera sina rättigheter i familjen och gentemot beslutsfattare samt förbättra sin förmåga att klara av kriser och kan därmed få en bättre framtid.

Målgrupper

Hand in Hand verkar i geografiska områden i globala syd, framför allt i landsbygdsområden och semi-urbana områden där bristen på försörjningsmöjligheter är stor och arbetslösheten hög. Vår huvudsakliga målgrupp är människor, framför allt kvinnor och unga, som lever på mindre än 3,20 dollar per dag.

1. Under året har inga medel skickats från Hand in Hand Sweden till programverksamheten i Kambodja, Tanzania eller Afghanistan.

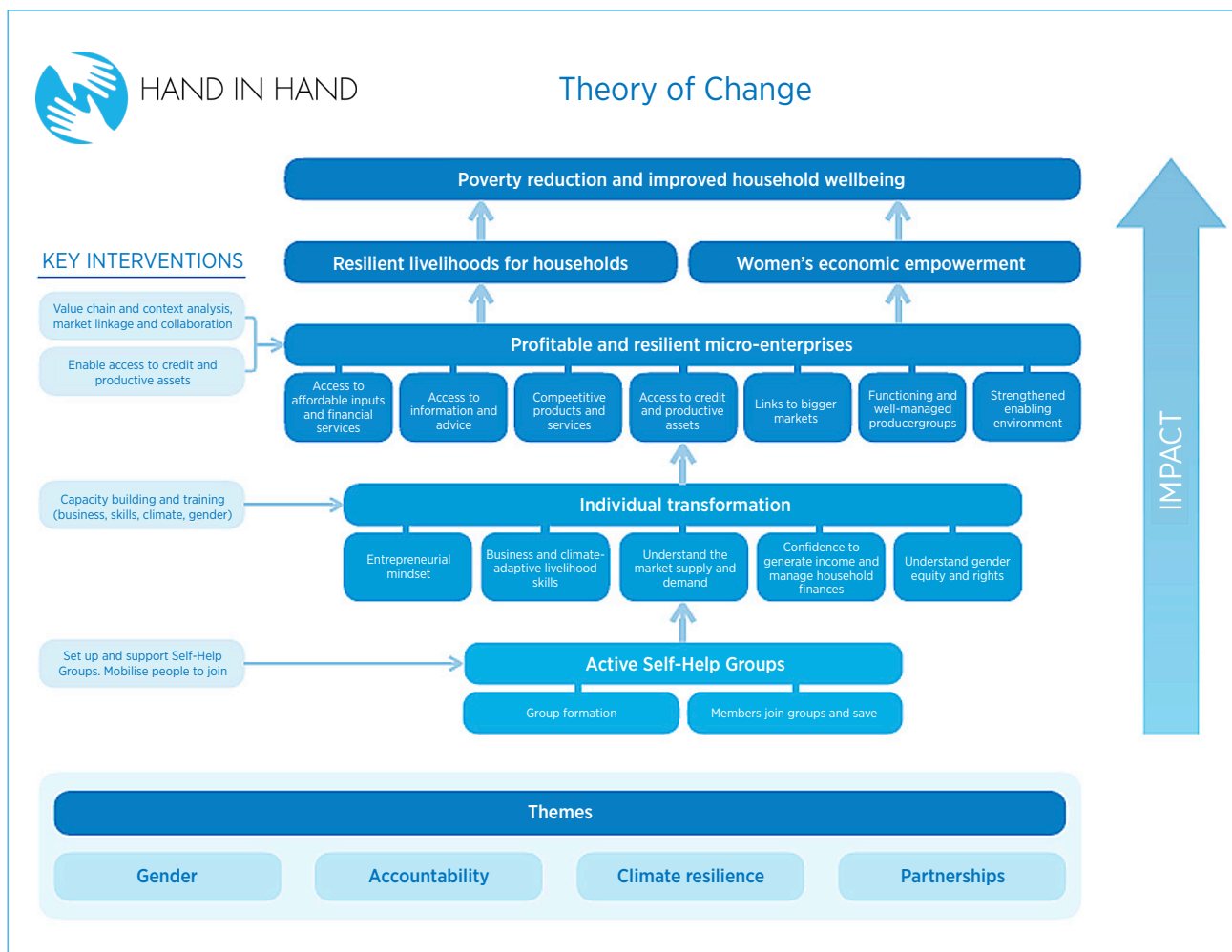
Vår förändringsteori

Hand in Hand bidrar till en kedja av förändring hos de individer och grupper vi arbetar med och i de samhällen vi verkar. Våra insatser bygger styrka på såväl individ- som gruppnivå vilket bidrar till ökad ekonomisk egenmakt och motståndskraftiga hushåll. Detta i sin tur bidrar till en minskad fattigdom och ökad levnadsstandard.

Medlemmar mobiliseras i självhjälpsgrupper där de utvecklar sin förmåga att planera för framtiden, tränas i sparande, entreprenörskap och företagande. De ökar sin förståelse för marknadsmekanismer, utvecklar sitt självförtroende att generera inkomster och hantera hushållsekonomi samt får ökad kunskap om jämställdhet och rättigheter. Självhjälpsgruppen

är plattformen för Hand in Hands arbete. Inom ramen för denna stöttas medlemmar att skapa och stärka lönsamma och hållbara mikroföretag, vilket i sin tur leder till säkrare försörjning av hushållen samt en ökad ekonomisk egenmakt och inflytande. På sikt bidrar detta till att öka lokalsamhällets motståndskraft mot kriser av olika slag.

Utgångspunkten i programverksamheten är varje individs mänskliga rättigheter. Våra målgrupper är ofta marginaliserade. Deras röster blir inte hörda och deras rättigheter är åsidosatta. Som en del av våra insatser utbildas deltagarna i mänskliga och medborgerliga rättigheter, hur dessa kan utkrävas och vilka samhällsinstitutioner som har till uppgift att säkerställa dem.

Vår metod

Hand in Hand Sweden arbetar tillsammans med lokala partnerorganisationer för att genomföra våra program och projekt. Med självhjälpgruppen som plattform stöttar Hand in Hand gräsrotsentreprenörskap i syfte att bidra till minskad fattigdom. I dessa grupper tränas medlemmarna enligt en metod baserad på fyra steg;

1. Social mobilisering i självhjälpgrupper: Dessa grupper fungerar som mötesplats, nätverk och plattform för en demokratisk process och lärande.
2. Utbildning i entreprenörskap och företagande: Entreprenörerna tränas i grundläggande affärskunskaper som bokföring, marknadsföring, de får stöd i produktutveckling och marknadens mekanismer.
3. Tillgång till mikrokrediter: Hand in Hand uppmuntrar till sparande och lån inom gruppen. Vi kan erbjuda små lån eller länka entreprenörerna till ett mikrolåninstitut för att mobilisera kapital till investeringar i företagets tillväxt.
4. Utveckling av värdekedjor och tillgång till bättre marknader: För att de små företagen ska kunna utvecklas, arbetar Hand in Hand även med att utveckla värdekedjorna till leverantörer och kunder – och därmed stärka entreprenörernas position på marknaden.

I självhjälpgruppen kan entreprenörerna också få utbildning om mänskliga rättigheter, jämställdhet, hälsa, miljö och klimatutmaningar, hur demokratiska processer fungerar samt barns rätt till utbildning. Med utgångspunkt i självhjälpgruppen är det möjligt för gruppen att ta sig an andra frågor i samhället.

Hur vi mäter och utvärderar våra resultat

För att mäta vad Hand in Hand Sweden, i samarbete med våra partnerorganisationer, har åstadkommit följer vi löpande ett antal fasta indikatorer:

1. Antal startade eller stärkta självhjälpgrupper
2. Antal medlemmar organiserade i självhjälpgrupper
3. Antal startade eller stärkta företag
4. Antal skapade eller stärkta arbetstillfällen

Varje partnerorganisation rapporterar månatligen till Hand in Hand Sweden och resultaten publiceras på vår hemsida.

Vi mäter också ekonomiska och sociala indikatorer som förändring i inkomst, tillgång till krediter, förbättrad levnadsstandard (exempelvis tillgång till sanitet), förbättrad hälsa, boendestandard, tillgång till hälsovård men också kvinnors ställning i familj och lokalsamhälle. Vi utvärderar förändringar som sker i lokalsamhället – medborgares deltagande i demokratiska processer, i lokala beslutsorgan och samhällsutveckling i allmänhet.

Interna utvärderingar görs regelbundet av Hand in Hand Sweden och av våra partnerorganisationer. Vi anlitar också externa organisationer och auktoriserade revisorer för att utvärdera våra program och projekt samt kvaliteten på inrapporterad data.

Utvärderingarna av vår programverksamhet är ett redskap för uppföljning och lärande. Tyngdpunkten ligger på att förstå effekten av våra insatser, hur de förändrar/förbättrar livsvillkoren för deltagarna. Vi har valt att lyfta fram och dela några exempel på resultat och lärande i denna rapport.

Hand in Hand och de globala hållbarhetsmålen

Hand in Hands metod och angreppssätt i fattigdomsbekämpning bidrar i direkt eller indirekt till de flesta av målen för hållbar utveckling. Ett speciellt fokus riktas dock till följande hållbarhetsmål:

Mål 1 (ingen fattigdom); Mål 2 (ingen hunger); Mål 3 (hälsa och välbefinnande); Mål 4 (utbildning för alla); Mål 5 (jämslaldhet); Mål 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt); Mål 10 (minskad ojämlikhet); Mål 13 (bekämpa klimatförändringarna) och Mål 17 (globala partnerskap). Även andra mål påverkas positivt av Hand in Hands insatser.

Vår kapacitet

Hand in Hand Sweden har en gedigen kompetens inom de olika områdena utvecklingsarbete (inklusive fältfarenhet), metod och policy, utvärdering, insamling, kommunikation och påverkan, finansiell styrning, uppföljning och administration. Under året har Hand in Hand Sweden stärkt sitt team i Stockholm och fördjupat relationerna med partnerorganisationerna. Genom en konstant dialog och genom fältbesök säkerställer Hand in Hand Swedens personal kvaliteten på programmets genomförande.

Under 2021 var medelantalet anställda i Sverige 19. Därutöver arbetar fyra volontärer regelbundet för organisationen. Vi samarbetar även med en rad företag som erbjuder gratis eller sponsrade tjänster inom till exempel organisationsutveckling, marknadsföring, IT-stöd och eventlokaler.

Hand in Hand-nätverket består av (antal anställda):

Hand in India	1 178 anställda
Hand in Hand Eastern Africa	262 anställda
Hand in Hand Zimbabwe	117 anställda
Hand in Hand Afghanistan	58 anställda
Hand in Hand Sweden	19 anställda
Hand in Hand International	15 anställda

Resultat

Trots det svåra läget i världen med pandemin har Hand in Hand-nätverket hittat sätt att fortsätta sitt arbete. Stor kraft har lagts på att komma i kapp de förseningar som spridningen av viruset gett upphov till. Med vissa begränsningar har avtalade, men också nya, programinsatser kunnat genomföras och påbörjas. Först under året sista kvartal kunde besök hos våra partnerorganisationer åter genomföras.

Tillsammans med våra partnerorganisationer inom Hand in Hand-nätverket har vi under året bidragit till följande resultat²:

31 000 startade eller stärkta självhjäpsgrupper
Totalt sedan start: 291 100

280 000 medlemmar organiserade i självhjäpsgrupper
Totalt sedan start: 3 398 000

324 900 startade eller stärkta företag
Totalt sedan start 3 361 900

417 000 skapade eller stärkta arbetstillfällen
Totalt sedan start: 5 087 000

Interna och externa utvärderingar visar på högre inkomst och levnadsstandard bland projektdeltagarna, som också fortsätter att spara och vara engagerade i självhjäpsgrupperna. Vi vet att organisering i självhjäpsgrupper bidrar till starkare självförtroende, större uppfinnesrikedom och mod samt bättre ledarskap. Detta är avgörande faktorer för att driva små företag men också för att engagera sig i lokalt beslutsfattande. Sammantaget bidrar insatserna till entreprenörernas ökade förmåga att skapa försörjning, göra sina röster hörda både som individer och som grupp samt stå emot motgångar och kriser.

Det största programmet, det så kallade byprogrammet implementeras i Indien, Kenya och Zimbabwe. De projekt som genomförs inom detta program syftar till att förbättra livsvillkoren för människor inom ett visst geografiskt område genom integrerade aktiviteter som utöver träning i entreprenörskap kan innebära säkerställande av att alla barn går i skolan, åtgärder för en förbättrad hälsa samt värnandet av miljö och klimat. Under året startades 37 byprojekt varav 16 i Indien, 17 i Kenya och 4 i Zimbabwe.

Behoven av insatser som ökar fattiga människors förmåga att stå emot klimatförändringar, negativ miljöpåverkan och förlust av biologisk mångfald ökar. I allt större utsträckning behöver de människor som tar del av våra program öka sin kunskap om hur de kan minska negativ påverkan på klimat och miljö, anpassa sina verksamheter till förändringarna, samt vända detta till sin fördel. Ett exempel på hur hänsyn till miljö och klimat integreras i entreprenörsträningen är programmet Waves of Change med insatser som genomförs parallellt i Indien och Kenya. Programmet syftar till att minska inflödet av plast i världshaven samt genom att skapa småskaliga företag inom cirkulär ekonomi genom att ge plast ett nytt värde och på så sätt generera arbetstillfällen. Programmet genomförs i samarbete med Håll Sverige Rent. I Kenya pågår också flera insatser som syftar till att utveckla affärsverksamheter inom värdekedjan biodling, vilket bevarar och stärker den biologiska mångfalden. Entreprenörer tränas i biodling och bivanliga jordbruksmetoder. För att bättre kunna skala upp affärsverksamheterna läggs ett stort fokus vid att stärka lokala biodlarkooperativ.

Under året har utvärderingar genomförts av följande avslutade projekt.

Programmet Socio-Economic and Civic Empowerment: a Human Rights Based Approach to Development som genomförts i Indien och Kenya utvärderades under året. Programmet syftade till att bidra till minskad fattigdom, ökad jämställdhet, förbättrad demokrati, förbättrad hälsa och en hållbar användning av naturresurser. Utvärderingen visade att kvinnor som deltagit i programmet har förbättrat sin försörjning och stärkt sina rättigheter. Inkomsten för såväl indiska som kenyanska kvinnorna har ökat och det finns tydliga exempel på hur kvinnors egenmakt har stärkts, dels genom ökad handlingskraft, dels genom bättre tillgång till skydd och offentliga sociala tjänster. Deltagarnas organiseringsförmåga har stärkts genom självhjäpsgrupperna. I Indien har deltagare engagerat sig i andra påverkansorganisationer. Detta har varit svårare i Kenya där de så kallade *Community Based Organizations* är svagare. Utvärderingen visar också att de samarbeten som skett med lokala externa aktörer har bidragit till goda effekter för programmets deltagare. Rekommendationen är att stärka samarbeten av detta slag, samt undersöka om det finns sätt att låta entreprenörerna teckna försäkringar för sina små företag, samt uppmuntra entreprenörerna att diversifiera sina verksamheter för att minska sårbarheten för kriser.

2. Siffrorna redovisas av varje partnerorganisation. I siffrorna ingår resultat från avslutade och utfasade projekt i Rwanda, Sydafrika, Lesotho and Swaziland.

Projektet Environment as a Business, samarbete mellan Hand in Hand Sweden, Hand in Hand Eastern Africa och Håll Sverige Rent syftade till att bidra till en renare och mer hållbar miljö för de boende i slumområdet Kasarani, Kenya. Inom projektet skapades företag inom cirkulär ekonomi. Den utvärdering som genomfördes under året visar att projektet har haft positiva effekter för deltagarna, och även bidragit till en renare och mer hållbar miljö. Projektet bidrog till att skapa 3 754 jobb vilket var över det uppsatta målet.

En positiv förändring som projektet bidragit till är att projektdeltagarna har ökat sitt sparande signifikant.

42 % har sparat för att stå bättre rustade i kris och svårare tider

37 % har sparat för att investera i sina små företag

11 % har sparat till barnens skolavgifter

Projektdeltagarna har också i större utsträckning fått tillgång till lån, framför allt är det lån från självhjälpsgruppen som ökat. Utvärderingen visar också en minskning av riskfyllda och destruktiva beteenden och förekomsten av kriminalitet som kan kopplas till att antalet jobb ökat. Kvinnors egenmakt har ökat och 66% av projektdeltagarna uppger att de kommer att fortsätta att utnyttja de färdigheter de lärt sig genom projektet.

Kommunikation och engagemang

Hand in Hand Sweden sprider kunskap och information om hur vårt arbete bidrar till att minska fattigdomen i världen – och om arbetet på plats i våra programländer. Vi vill synliggöra sambanden mellan entreprenörskap, försörjning, jobbskapande och jämställdhet, utveckling och demokrati.

Under 2021 var ett viktigt fokus i kommunikationen att belysa hur hårt drabbade entreprenörerna och våra programländer var, bland annat i uppropet #lyftblicken. Vi genomförde event på nya plattformar, som Clubhouse, och genomförde flera webinar för prioriterade målgrupper.

Kommunikationen med våra kollegor i partnerorganisationerna fördjupades.

Under andra halvåret genomfördes flera kommunikationsinsatser under temat "Back to green business", då vi har ett ökat fokus på klimatanpassning och innovativa, miljö- och klimatsmarta företag.

Tillsammans med satsningar i print, e-postutskick och sociala medier har vi nått högre synlighet och märkt ett ökat engagemang hos både befintliga och nya givare.

Lärdomar under året

Pandemin har visat att många av de små företagen är sårbara för yttre chocker. Marginalerna är fortfarande ytterst begränsade och många av de småskaliga entreprenörerna har drabbats hårt av de restriktioner som införts i syfte att dämpa smittspridningen. Det finns anledning att undersöka i vad mån kompletterande lösningar inom till exempel försäkringsområdet kan vara aktuellt även för dessa småskaliga verksamheter.

Givet att entreprenörerna kommer att fortsätta utsättas för olika former av påfrestningar, i privatlivet, eller svåra omständigheter i samhället, kan det också finnas skäl att uppmuntra entreprenörerna att diversifiera sina affärsverksamheter för att minska sårbarheten.

Hand in Hand bidrar till att de kvinnor som deltar i våra programinsatser ökar sina inkomster. Vi ser också att när vi även kan informera kvinnor om deras mänskliga och medborgerliga rättigheter men också lära dem hur dessa rättigheter kan utkrävas så kan kvinnorna öka såväl sin ekonomiska som sociala

egenmakt. De blir bättre rustade att utmana de samhällsstrukturer som håller dem tillbaka.

Vi ser att vi fortsättningsvis ska stärka samarbetet med andra samhällsaktörer som ytterligare stärker en rättighetsbaserad programverksamhet. Att ytterligare fördjupa samarbetet med och engagera andra intressenter, som till exempel centrala och lokala myndigheter, har visat sig ge fördelar till de människor vi stöttar och bidrar till insatsernas hållbarhet.

Vad vi ser framför oss

UNDP varnar för att en miljard människor riskerar att leva i extrem fattigdom år 2030. De senaste åren har förutsättningarna att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030 väsentligt försämrats. Idag lever ungefär 1,3 miljarder människor i så kallad flerdimensionell fattigdom, d v s fattigdom som utöver den ekonomiska fattigdomen inkluderar till exempel bristfällig hälsa, utbildning och levnadsstandard. Av dessa bor 85% i Afrika söder om Sahara eller i Sydasiens.

Vår bedömning är att pandemin kommer att fortsätta att påverka vår verksamhet under en lång tid framöver. Våra programinsatser kommer även fortsättningsvis att påverkas av risken för smittspridning och av restriktioner. Men vi har nu en erfarenhet av att anpassa verksamheten till nya omständigheter. Det finns en stark efterfrågan på våra insatser att stötta människor att bygga upp sin försörjning och sina små företag igen. Vi vet också att dagens småskaliga entreprenörer måste tänka nytt när de återigen bygger för framtiden. De små företag som nu återuppbyggs och startas måste göra det på ett sätt som också hållbart för planeten. Så långt som möjligt behöver entreprenörerna hitta sätt att växa sina verksamheter utan att bidra till klimatförändringar, överutnyttjande av naturresurser och en negativ miljöpåverkan. De behöver också anpassa sig till utmaningar som tilltagande vattenbrist, torka, översvämningar och naturkatastrofer. Här finns såväl hot som möjligheter.

Organisationen har under ett par år investerat i att stärka sin kapacitet och kompetens genom rekryteringar och investeringar i system och infrastruktur. Därmed bör vi också vara bättre rustade att driva vår verksamhet på ett effektivt och effektfullt sätt.

HAND IN HAND
SWEDEN

